Nummer: 18IT042435/17.ZK06888
Barcode:

Inspraaknota ingebrachte zienswijzen over de ontwerp Kostentoedelingsverordening watersysteembeheer 2019.

Ontvangen zienswijzen
Er zijn 33 schriftelijke zienswijzen ontvangen binnen de gestelde termijn en 1 buiten de gestelde termijn.

De 33 ingediende zienswijzen zijn individueel beoordeeld. Voor de leesbaarheid van de inspraaknota is er voor gekozen om de inhoud van de zienswijze op te nemen in een tabel inclusief aantal ingediende zienswijzen met dezelfde inhoud. Inhoudelijk vertonen de zienswijzen grote overeenkomsten omdat gebruik is gemaakt van een standaardtekst.
Samenvatting inzenders zienswijze:
ZLTO afdeling Dongen-Loon op Zand, ZLTO afdeling Steenbergen-Bergen op Zoom, ZLTO afdeling Waalwijk-Geertruidenberg, ZLTO afdeling Zundert-Rijsbergen, ZLTO afdeling Drimmelen, ZLTO-Moerdijk, agrarische sector Achtmaal (2), agrarische sector Baarle-Nassau (1), agrarische sector Breda (1), agrarische sector de Heen (2), agrarische sector de Moer (1), agrarische sector Nispen (1), agrarische sector Rijsbergen (5), agrarische sector Sprang-Capelle (1), agrarische sector Steenbergen (1), agrarische sector Waspik (2), agrarische sector Wernhout (5) en agrarische sector Zundert (5)

	Inhoud zienswijze	Aantallen, de zienswijzen liggen ter inzage	Overweging algemeen bestuur
1	De voorgestelde tariefverhoging van 9% voor de categorie ongebouwd (landbouwgrond) is buitenproportioneel en onrechtvaardig zeker gezien de overige categorieën nauwelijks stijgen of zelfs dalen. De landbouw levert juist een substantiële bijdrage aan het werk van het waterschap. Voorbeelden die hierbij met name genoemd worden zijn: - Peilgestuurde drainage; - Ontvangen van slootmaaisel; - Boeren en tuinders zijn kennisdragers van het gebied en melden schades aan het waterschap, leidt tot minder controlewerk voor buitendienstmedewerkers; - Goed bodembeheer door agrariërs leidt tot een robuuster watersysteem; - Water moet steeds vaker afgevoerd worden naar landbouwgronden in verband met toename verhard oppervlakte; - Verbetering waterkwaliteit door randenbeheer, bemesting op maat etc.; - Boeren en tuinders nemen steeds meer extra kosten voor hun rekening die eigenlijk bij het waterschap horen, bijv. sloten extra schonen.	27	Het algemeen bestuur waardeert de inspanningen van de individuele agrariërs. In de huidige watersysteemheffing wordt het kostenaandeel van de categorieën ongebouwd, gebouwd en natuur bepaald aan de hand van de waarde in het economische verkeer van de onroerende zaken die tot de genoemde categorie behoren. Een hogere economische waarde leidt in het stelsel zoals we op dit moment kennen dus automatisch tot een relatief hoge bijdrage van de groep. In deze systematiek is geen ruimte om rekening te houden met de geleverde inspanningen zoals goed bodembeheer, ontvangen slootmaaisel, bemesting op maat die worden verricht. In de voorstellen van de Unie van Waterschappen betreffende het nieuwe belastingstelsel is een voorstel om het profijtbeginsel consequenter en duidelijker toe te passen. De Unie stelt voor om de kosten die waterschappen voor het watersysteembeheer maken zo eerlijk mogelijk te verdelen over de groepen die profijt hebben van de voorzieningen.

	Inhoud zienswijze	Aantallen, de zienswijzen liggen ter inzage	Overweging algemeen bestuur
2	Er worden veel kosten door het waterschap gemaakt voor natuur. De tarieven voor natuur zouden daarom verhoogd moeten worden.	1	De waarde voor natuur is wettelijk vastgesteld op 20% van de waarde van agrarische gronden. Omdat natuurterreinen een relatief lage economische waarde hebben, is zowel kostenaandeel als hun bijdrage in de kosten van het waterschap in absolute zin laag. Dit zegt echter niets over het profijt dat natuur van de waterschap voorzieningen heeft. In de voorstellen voor de aanpassing van het belastingstelsel van de Unie van Waterschappen wordt voorgesteld om het profijtbeginsel ook richting de categorie natuur consequenter en duidelijker toe te passen.
3	Bij extreme weersomstandigheden, krijgt het achterland van het stedelijk gebied (categorie ongebouwd) de overlast van de extreme buien die in het stedelijk gebied niet opgevangen kunnen worden.	3	Zoals eerder gemeld is systematiek wettelijk bepaald op basis van de waarde verhoudingen. En kunnen op dit moment hier geen onderscheid in maken. In de voorstellen voor de aanpassing van het belastingstelsel van de Unie van Waterschappen wordt voorgesteld om het profijtbeginsel consequenter en duidelijker toe te passen. Voorgesteld wordt om het profijt met behulp van het zogenoemde gebiedsmodel te bepalen. De verdeling wordt dan op basis van het voorzieningenniveau dat het waterschap aan de eigenaren van gebouwen en van gronden biedt.
4	De stijging is onterecht voor de hoge zandgronden. Hier is nauwelijks sprake van wateroverlast en bij droogte wordt geen water ingelaten en komen de kosten voor beregening voor eigen rekening.	2	Natuurlijk is er verschil in maatregelen voor peilbeheerste gebieden (bemalen) en vrij afwaterende gebieden (onbemalen). De kosten van bemaling zijn ten opzichte van de totale watersysteemkosten echter te gering om een tariefdifferentiatie te rechtvaardigen. Het kostenaandeel van de bemalen gebieden in de totale kosten van het watersysteembeheer ligt rond de 10%. In het rapport van de Commissie evaluatie Waterschapswet wordt als «ondergrens» voor het aanmerken van onevenredig nadeel een percentage van 25 bepleit. Er is geen sprake van een evidente onredelijke heffing als de bemalen en onbemalen gebieden in het beheersgebied gelijk worden belast.
5	Het waterschap heeft meer gronden verkregen langs waterlopen door herindeling, o.a. De Aa of Weerijs. Voorheen onderhielden de agrariërs deze gronden. Nu het waterschap en dat	2	Het klopt dat het waterschap ook dit type kosten maakt maar in de huidige kostentoedeling is geen ruimte om met deze specifieke kosten rekening te

	Inhoud zienswijze	Aantallen, de zienswijzen liggen ter inzage	Overweging algemeen bestuur
	onderhoud kost geld. Deze onderhoudskosten moeten niet worden afgewenteld op de agrariërs.		houden en toe te delen (of juist niet) aan een bepaalde categorie.
6	Wegbeheerders lozen indirect het meeste vervuilende water in het werkgebied en dit wordt door het waterschap beloond door de kosten voor de wegbeheerders niet te verhogen.	1	Bij de vorige kostentoedelingsonderzoek heeft het algemeen bestuur er voor gekozen tarief differentiatie voor verharde openbare wegen 250% toe te passen. Het algemeen bestuur heeft onderzocht of er argumenten, feiten, omstandigheden zijn die een verdere tarief differentiatie wegen rechtvaardigen. Een aantal zaken is onderzocht en nader beschouwd. (oppervlakte wegen, gebiedsvergelijking, Unie bestuursvoorstellenaanpassing belastingstelsel waterschappen, samenwerking met de partners in de regio. Er zijn vanuit analyse geen argumenten om bij waterschap Brabantse Delta te spreken van een "onevenredige of onredelijke" toedeling van kosten aan het agrarisch ongebouwd in hun verhouding tot de openbare wegen
7	De agrarische sector heeft het financieel al moeilijk.	1	Het algemeen bestuur heeft daar begrip voor. Echter, binnen de wettelijk vastgelegde methode om tot een nieuwe kostentoedeling te komen, is het niet mogelijk rekening te houden met financiële situatie van (individuele) agrariërs.
8	De voorgestelde tariefverhoging wordt niet gecompenseerd door een verbetering van de dienstverlening door het waterschap.	2	Het waterschap werkt continue aan de verdere verbetering van de dienstverlening. De gemaakte opmerkingen zullen worden beoordeeld in programma dienstverlening. Maar in het kader van de kosten toedeling kan er hier geen rekening mee worden gehouden.
9	Het waterschap kan zelf bezuinigen , zodat een tariefsverhoging overbodig is.	2	De Kadernota vormt de jaarlijkse uitwerking van het Bestuursakkoord uit 2015. Ieder jaar bekijkt het bestuur wat de nieuwe ontwikkelingen zijn, hoe het programma vordert en of er aanleiding is om de koers bij te stellen. Ook de beheersing van de kostenontwikkeling krijgt daarbij nadrukkelijk aandacht. Voorop staan nog steeds de wettelijke taken rondom veiligheid, waterkwaliteit en watersysteembeheer. Die taken veranderen niet, maar de opgaven worden wel groter. De Kadenota beschrijft interne en

	Inhoud zienswijze	Aantallen, de zienswijzen liggen ter inzage	Overweging algemeen bestuur
			externe ontwikkelingen, inhoudelijke doelstellingen voor de komende jaren en de financiële impact daarvan op de lasten en tariefontwikkeling. Kortom, 'de kaders' voor het financieel beleid voor de komende planperiode. Het algemeen bestuur streeft er naar om binnen deze kaders te blijven. Dat geldt nadrukkelijk ook voor de kaders van de tariefsontwikkeling zoals vastgelegd in het Bestuursakkoord 2015.

In enkele zienswijze worden oplossingen voorgesteld.
Voorgesteld wordt:
- Gelijkmatiger verdeling over de categorieën
- Het ingezetenen aandeel te verhogen
- De differentiatie van de wegen te verhogen
- De nieuwe heffingsmethodiek af te wachten
- Het waterschap te laten bezuinigen door efficiënter en praktischer te werken

Overwegingen algemeen bestuur

Alvorens in te gaan op de overwegingen van het algemeen bestuur stelt het algemeen bestuur voorop dat zij waardeert dat de indieners de moeite hebben genomen om een zienswijzen in te dienen en dankt de inzenders hiervoor. Helaas is het niet mogelijk om inhoudelijk op elke individuele zienswijze in te gaan.
De ingediende zienswijzen zijn, zoals eerder aangegeven, wel individueel beoordeeld, maar in dit document voor de leesbaarheid gebundeld qua inhoud.

Wat betreft de inhoud van de ingediende zienswijzen merkt het algemeen bestuur op dat de methode om tot een nieuwe kostentoedeling te komen wettelijk is vastgelegd en geen ruimte laat tot afwijkingen op grond van individuele omstandigheden.
De wijze waarop de totale kosten van de taakuitoefening van het watersysteembeheer aan de categorieën van heffingsplichtigen worden toegedeeld, is wettelijk vastgelegd. Ingevolge het tweede lid van artikel 120 Waterschapswet wordt de toedeling van het kostendeel aan de categorie ingezetenen bepaald aan de hand van de gemiddelde inwonerdichtheid per vierkante kilometer in het gebied van het waterschap.
De toedeling van kosten aan de overige drie categorieën (ongebouwde onroerende zaken die geen natuurterreinen zijn, natuurterreinen en gebouwde onroerende zaken) geschiedt op basis van de onderlinge waardeverhoudingen van deze categorieën. De uitkomst van het kostentoedelingsonderzoek laat zien dat door een hogere waardeontwikkeling bij ongebouwd dan bij gebouwd er sprake is van een verschuiving in de waardeverhouding van gebouwd naar ongebouwd. Consequentie is dat een groter aandeel van de kosten door ongebouwd wordt gedragen.
Vanwege deze wettelijke vastgelegde methode is het niet mogelijk rekening te houden met de (door het waterschap gewaardeerde) individuele inspanningen van belastingplichtingen die een effect op het watersysteembeheer kunnen hebben. In de kostentoedelingsmethode is daarvoor geen plaats.

De in de zienswijzen genoemde activiteiten kunnen niet leiden tot een heroverweging van de kostentoedeling. De ingebrachte zienswijzen geven hoofdzakelijk argumenten die voorbij gaan aan de wettelijke kaders van de kostentoedeling.

Overweging: Algemeen en solidariteitsbeginsel en profijtbeginsel
De Waterschapswet verplicht het waterschap tenminste eenmaal in de vijf jaar de kostentoedelingsverordening te herzien. Hier gaat een kostentoedelingsonderzoek aan vooraf. Het kostentoedelingsonderzoek vormt de basis voor de kostentoedelingsverordening welke de komende vijf jaar de verdeling van de kosten over de diverse categorieën bepaalt. De kostentoedeling en de begroting vormen de basis voor de tarieven voor de watersysteemheffing. Het vorige kostentoedelingsonderzoek is in 2013 uitgevoerd en de daaruit voortvloeiende kostentoedelingsverordening is van kracht voor de begrotingsjaren 2014–2018. Voor de begrotingsjaren 2019-2023 dient de kostentoedelingsverordening te worden herzien en te worden vastgesteld door het algemeen bestuur.

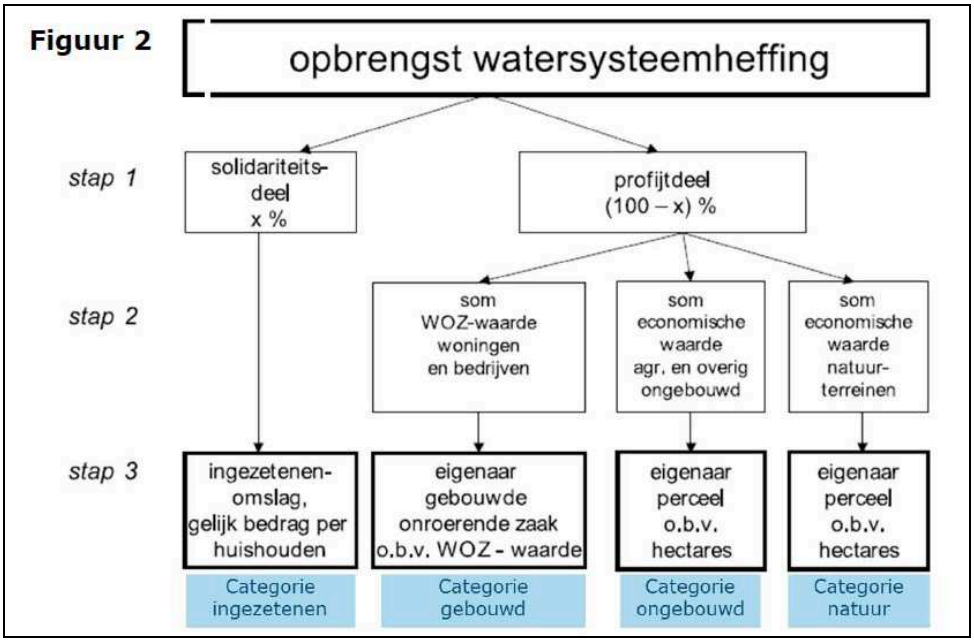
Wie belang heeft bij het goed functioneren van het watersysteem, betaalt mee. De Waterschapswet onderscheidt daarbij een solidariteitsdeel en profijtdeel. Dit onderscheid komt voort uit het feit dat het waterschap zowel maatregelen treft die eenieder binnen het gebied min of meer gelijkelijk ten goede komen (het solidariteitsdeel) als maatregelen die in het belang zijn van een of meer bijzondere groepen (profijtdeel). Het solidariteitsdeel raakt elke ingezetene binnen het waterschapsgebied. Het profijtdeel ziet op het specifieke belang van eigenaren en beperkt gerechtigden bij het watersysteembeheer in relatie tot de eigendom van onroerende zaken. Dit wordt ook wel het beschermd belang genoemd (tegen onder andere overstroming, wateroverlast, slechte waterkwaliteit).

Overweging: hoogte ingezetenenaandeel
Het algemeen belang van het wonen, werken en recreëren binnen het waterschapsgebied wordt in financiële zin vertaald naar de ingezetenenomslag. Alle ingezetenen worden verondersteld een zelfde belang te hebben bij het watersysteembeheer en betalen daarom een gelijk tarief. Het kostenaandeel dat aan de categorie van de ingezetenen wordt toegedeeld is wettelijk afhankelijk gesteld van de gemiddelde inwonerdichtheid van het waterschapsgebied. Blijkens de wetsgeschiedenis kan verhoging in bijzondere omstandigheden plaatsvinden. Als voorbeeld zijn daarbij twee situaties genoemd, te weten de situatie waarin in het gebied van het waterschap een relatief groot aantal natuurterreinen voorkomt en de situatie waarin in het gebied van het waterschap sprake is van een zeer grote inwonerdichtheid. Ophoging van de wettelijke bandbreedte is bedoeld als uitzondering op de wettelijke regeling.
In het gebied van waterschap Brabantse Delta zijn er geen bijzondere omstandigheden.

Nadat het aandeel van de ingezetenen in de kostentoedeling is bepaald, zijn de resterende kosten van de taakuitoefening aan de categorieën ongebouwd niet zijnde natuurterreinen, natuurterreinen en gebouwd toegedeeld. Deze toedeling heeft plaatsgevonden op basis van het bepaalde in artikel 120, vierde lid, Waterschapswet, op basis van de waarde van de onroerende zaken in het economisch verkeer. De onderlinge waardeverhouding tussen de categorieën is bepalend voor de kostentoedeling.
De waardering van de onroerende zaken heeft plaatsgevonden conform de Waterschapswet en de nadere regelgeving (het Waterschapsbesluit, rapportage kostentoedelingsonderzoek Tauw BV).

De kostentoedeling is schematisch als volgt weer te geven:

Figuur 2



Stap 2: Kostenaandelen gebouwd, ongebouwd en natuur
De kostenaandelen voor de categorie ongebouwd en natuur worden bepaald aan de hand van de oppervlaktes en waarden in het economisch verkeer. Voor de categorie gebouwd wordt het kostenaandeel bepaald op basis van de WOZ-waarde.

Oppervlaktebepaling
De oppervlaktebepaling is ontleend aan de door het waterschap en belastingsamenwerking West-Brabant aangeleverde cijfers. Hierbij is uitgegaan van de beheergrens van het waterschap. In de oppervlakte bepaling is Rijkswateren (Volkerak en Hollands Diep) niet meer meegenomen.

Waardebepaling
De gemiddelde waarde per hectare van agrarische gronden is afgeleid uit verkooptransacties van agrarische gronden binnen het gebied van het waterschap. Hiervoor is gebruik gemaakt van de Grondprijsmonitor van ASR, samengesteld in samenwerking met Kadaster en Wageningen Economic Research (voormalig LEI). Dit is conform het Waterschapsbesluit Art. 6.5. Bij de waardebepaling wordt uitgegaan van gronden die niet zijn bezwaard met beperkte rechten en niet worden verpacht en die na de verkoop in gebruik blijven als agrarische grond. Verkopen aan niet-agrarische kopers en verkopen waarbij de grond een niet-agrarische bestemming krijgt, zijn dus buiten de berekening gehouden.

Voor het bepalen van de waardeverhouding is verder de Taxatiewijzer, die de waarde van de openbare landwegen en spoorwegen berekent, van belang. De Taxatiewijzer is in opdracht van de Unie van Waterschappen ontwikkeld met als doel de waarde van (spoor)wegen transparant en uniforme wijze te berekenen. De leden-waterschappen hebben afgesproken deze Taxatiewijzer te hanteren bij het ontwerpen van een kostentoedelingsverordening.

De waarde voor natuur is wettelijk vastgesteld op 20 % van de waarde van agrarische gronden.

De waarde voor gebouwd is bepaald aan de hand van de WOZ-waarde met peildatum 1-1-2017.

Door een hogere waardeontwikkeling bij ongebouwd (agrarisch ongebouwd + 7,2 % en (spoor)wegen + 1,5 tot 8,6 %) dan bij gebouwd (+ 1,2 %) is er sprake van een verschuiving in de waardeverhoudingen van gebouwd naar ongebouwd. Consequentie is dat een groter aandeel van de kosten door ongebouwd moet worden gedragen.

Overweging:Tariefdifferentiatie
De wetgever heeft ook de mogelijkheid gecreëerd om binnen de categorieën te komen tot de zogenoemde tariefdifferentiatie. Tariefdifferentiaties zijn uitsluitend toegestaan voor:
- Buitendijks gelegen onroerende zaken (maximaal 75 % lager tarief).
- Onroerende zaken die blijkens de legger van het waterschap als waterberging worden gebruikt (maximaal 75 % lager tarief).
- Onroerende zaken gelegen in bemalen gebieden (maximaal 100 % hoger tarief).
- Onroerende zaken die in hoofdzaak uit glasopstanden bestaan (maximaal 100 % hoger tarief).
- Verharde openbare wegen (maximaal 100 % tot 400 % hoger tarief).

Bij het vorige kostentoedelingsonderzoek heeft het algemeen bestuur er voor gekozen uitsluitend een tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen (250 %) toe te passen.

De wetgever heeft de Waterschapswet (art. 122, derde lid Waterschapswet) per 1-1-2013 aangepast. Door deze wetswijziging is het mogelijk om vanaf 1-1-2013 voor de categorie ongebouwd een tariefdifferentiatie voor verharde wegen van maximaal 400% te hanteren. Voorwaarde is dat er al vóór 1 juli 2012 tariefdifferentiatie werd toegepast bij het betreffende waterschap. Dit is van toepassing op waterschap Brabantse Delta.

De genoemde wetswijziging vergroot de bestuurlijke beslissingsvrijheid om tot een ruimere tariefdifferentiatie (van 100 % tot 400 %) te komen, daar waar dit evident nodig gevonden wordt. Benadrukt wordt dat deze verdeling van kosten voor het watersysteembeheer uitsluitend speelt tussen de eigenaren van overig ongebouwd (niet-natuur) en de eigenaren van verharde openbare wegen. De vraag is of er argumenten, feiten en omstandigheden zijn die een verdere verhoging van tariefdifferentiatie wegen rechtvaardigen. Een aantal zaken is onderzocht en nader beschouwd.
- Oppervlakte wegen
- Gebiedsvergelijking
- CAB voorstellen
- Samenwerking met partners in de regio

Oppervlakte wegen bij waterschap Brabantse Delta sinds vorige kostentoedeling.
Na de vorige kostentoedeling heeft er geen noemenswaardige toename plaatsgevonden van de oppervlakte openbare wegen in het gebied van waterschap Brabantse Delta. In vorige kostentoedeling is uitgegaan van 9.554 ha. en op basis van de recente belastinggegevens bedraagt de oppervlakte wegen thans 9.670 ha.

Gebiedsvergelijking
De oppervlakte van wegen bij waterschap Brabantse Delta bedraagt 9 % van de totaal van ongebouwd. Ter vergelijking: bij Delfland bedraagt dit 23 %.

Voorstellen van het Uniebestuur betreffende aanpassing belastingstelsel (CAB)
Op voorstel van de CAB stelt het Uniebestuur voor om de tariefdifferentiatie voor verharde openbare wegen te beperken tot maximaal 100%. In de door het Uniebestuur voorgestelde kostentoedelingsmethode is de waarde van objecten namelijk niet of nauwelijks meer van invloed op de kostenaandelen. Om deze reden stelt het Uniebestuur voor om de tariefdifferentiatie in de toekomst te beperken tot maximaal 100%. Het eventueel ophogen van het percentage tariefdifferentiatie wegen boven de huidige 250% is daarmee niet in lijn, maar belangrijker nog zou op termijn kunnen leiden tot een sterke tariefstijging voor het agrarisch ongebouwd indien het percentage teruggebracht moet worden naar 100%.

Effect op samenwerking met partners in de regio
Zoals in de Kadernota 2019-2028 aangegeven stelt het waterschap zich, naast een goede uitvoering van de kerntaken, in de eigen regio op als een verbindende en versterkende overheid waarbij het waterschap met onder meer gemeenten samenwerkt in bijvoorbeeld SWWB-verband en het aanpakken van de klimaatopgave. Het verhogen van de tariefdifferentiatie wegen naar 400% heeft als gevolg dat de lasten van de gemeenten toenemen. Deze lastenverzwaring zal naar verwachting doorberekend worden aan de inwoners (circa € 1,25 per inwoner). Afgezien van de vraag of deze kosten voor de inwoners gecompenseerd worden of niet, kan het verhogen van deze tariefdifferentiatie een mogelijk nadelig effect hebben op de gemeentelijke samenwerking in de eigen regio.

Kortom, er zijn vanuit analyse geen argumenten om bij waterschap Brabantse Delta te spreken van een "onevenredige of onredelijke" toedeling van kosten aan het agrarisch ongebouwd in hun verhouding tot de openbare wegen. Daarnaast is het gelet op de samenwerking met de gemeenten en op basis van de CAB-voorstellen van het Uniebestuur nu niet wenselijk om het tariefdifferentiatie wegen verder op te hogen.

Toepassen van tariefdifferentiatie bemalen gebied
De kosten van bemaling zijn ten opzichte van de totale watersysteemkosten te gering om een tarief differentiatie te rechtvaardigen. Het kostenaandeel van de bemalen gebieden in de totale kosten van het watersysteembeheer ligt rond de 10%. In het rapport van de Commissie evaluatie Waterschapswet wordt als «ondergrens» voor het aanmerken van onevenredig nadeel een percentage van 25 bepleit.
Er is geen sprake van een evidente onredelijke heffing als de onroerende zaken in het beheersgebied gelijk worden belast. Ook voor 2009 was er om die reden geen aparte omslagklasse voor bemalen gebied.

Conclusie: De ingebrachte zienswijzen geven hoofdzakelijk argumenten die voorbij gaan aan de wettelijke kaders van de kostentoedeling. Zij geven daarom geen aanleiding om tot aanpassing van de ter inzage gelegde ontwerp kostentoedelingsverordening watersysteembeheer 2019 over te gaan.